

важливо відмітити, що програми державної підтримки винахідництва ґрунтуються на використанні механізму економічної зацікавленості в науково-технічному розвитку і прискоренні впровадження його досягнень у виробництво. Створення такого механізму в нашій країні могло б стати базою для подолання економічної кризи і підйому економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-У // Голос України. – 2002. – 9 серпня.
2. *Бесчастный Л.* О механизме мотивации к научной и научно-технической деятельности в условиях рыночной экономики // Экономика Украины. – №8. – 1995. – С. 15–23.
3. Большая Советская Энциклопедия / Гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М.: Советская энциклопедия, 1976. – 608 с.
4. *Виханский О. С., Наумов А. И.* Менеджмент: учеб. для вузов. – 3-е изд. – М.: Гардарики, 2001. – 528 с.
5. *Воробьев Е., Шедякова Т.* Мотивации современных инноваций: основания и механизмы // Бизнес Информ. – №3. – 1996. – С. 16–19.
6. *Глухов В. И.* Физическая культура в формировании здорового образа жизни. – К.: Здоровье, 1989. – 71 с.

7. *Дафт, Ричард Л.* Менеджмент/ Пер. с англ. В. Вольского и др.; под общ. ред. Ю. Н. Каптуревского. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2001. – 832 с.

8. *Занюк С. С.* Психология мотивации: Теория и практика мотивирования. Мотивационный тренинг. – К.: Эльга – Н: Ника-Центр, 2001. – 352 с.

9. *Кляненко Б. Т., Фесенко И. А., Жуков В. А.* Мотивация инновационной деятельности наемных работников творческого труда // Науч. тр. Донецкого национального технического университета. Серия: экономическая. Выпуск 53. – Донецк, ДонНТУ, 2002. – 260 с.

10. *Краснокутська Н. В.* Інноваційний менеджмент: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.

11. *Мескон М. Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело, 1992.

12. *Семикіна М. В., Коваль Л. А.* Інноваційна праця в конкурентному середовищі: загальна методологія, мотиваційні основи регулювання. – Кіровоград: Степ, 2002. – 212 с.

13. *Сорока І.* «Дух капіталізму» і «дух підприємництва» як генератори мотивації ділової активності // Схід. №6. – 1999. – С. 9–7, С. 15.

14. *Философская энциклопедия / Под ред. Ф. В. Константинова.* – М.: Советская энциклопедия, 1970. – Т. 5. – 740 с.

УДК 336.143

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

І. Л. Крещенко

Постановка проблеми. В економічних умовах України бюджетна політика є найбільш дієвим інструментом державного регулювання і впливу на економічний розвиток. При цьому важливим питанням є вибір структури доходів і видатків бюджету з точки зору не тільки соціальної функції бюджету, а і впливу його на економічний розвиток у короткостроковій чи довгостроковій перспективі.

До цих стратегічних питань бюджетної політики додаються більш нагальні проблеми цільового використання коштів. За попередніми оцінками, близько 10% бюджетних коштів можуть використовуватися не так, як заплановано в бюджеті, а це справляє відповідно, інший ефект впливу на економіку. Ця частка є досить значною, для бюджету і суттєво змінює його вплив на економіку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питан-

ня ефективності витрачання бюджетних коштів розглядаються в роботах: В. Копилова «Моніторинг реалізації бюджетної стратегії, її реалізації», О. П. Кириленко, Б. С. Малиняк «Бюджетні видатки на розвиток інфраструктури держави: теоретичне обґрунтування, вітчизняний досвід», А. В. Скрипник «Фактори ризику виконання планових показників бюджету», В. Б. Тропіної «Бюджетне забезпечення соціальної функції держави в Україні», І. Я. Чугунова, В. М. Федосова «Державний внутрішній фінансовий контроль: стратегія розвитку» Д. С. Олійника «Питання вдосконалення контролю на виконання місцевих бюджетів» та ін.

Проте недостатньо вирішеними в методичному і практичному аспектах залишаються питання аналізу макроекономічних наслідків нецільового використання бюджетних коштів і оцінки їхньої ефективності.

Оскільки ефективне використання коштів є передумовою успіху діяльності як окремих підприємств, так і держави в цілому нині найбільш гостро постає в державі питання економії бюджетних коштів.

При цьому, результати контрольних заходів, проведених органами державної контрольно-ревізійної служби, засвідчують факт збільшення порушень фінансово-бюджетної дисципліни в державі, негативної практики незаконного та нецільового використан-

ня державних ресурсів, збільшення бюджетних правопорушень, неефективного використання бюджетних коштів і державних ресурсів.

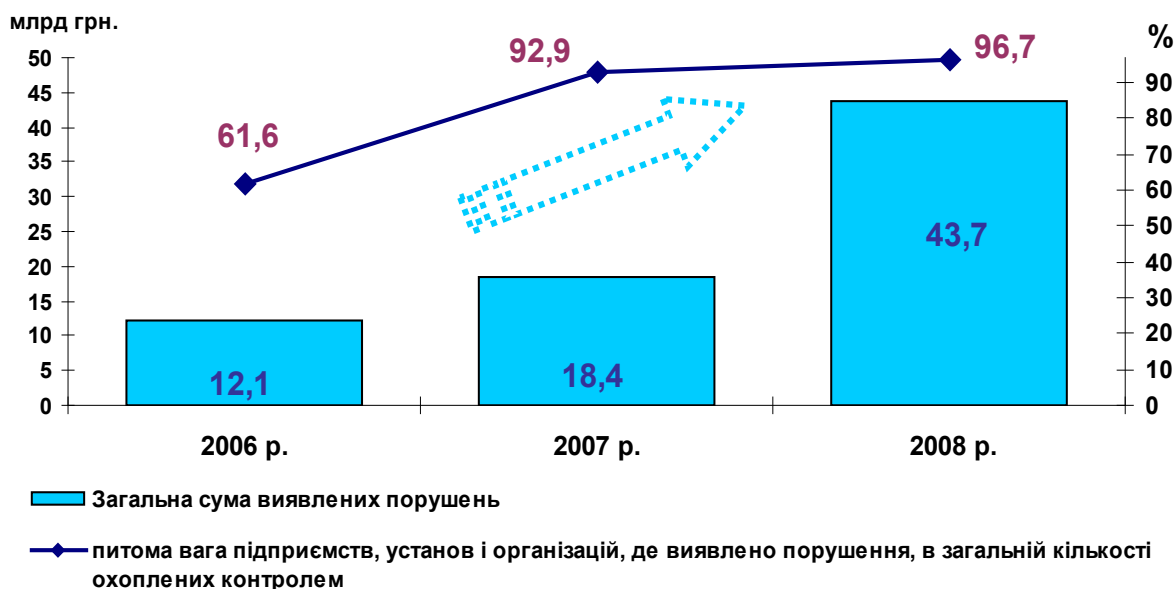
Метою цієї статті є визначення причин порушень фінансово-бюджетної дисципліни в державі та надання рекомендацій, щодо їхнього уникнення.

Зокрема, протягом 2008 р. порушення фінансово-господарської дисципліни виявлено на 15,1 тис. під-

приємств, установ і організацій, або у 96,7 % з перевірених, що є найвищим показником за останні п'ять років.

Загалом у 2008 р. виявлено фінансових порушень на суму понад 43,7 млрд. грн., що майже в 2,4 раза більше суми (18,4 млрд. грн.), виявленої в 2007 р. (див. рисунок).

Із загальної суми виявлених протягом 2008 р. по-

Рівень порушень у використанні бюджетних коштів

рушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, допущених унаслідок недотримання вимог законодавства – на **3,7 млрд. грн.**; втрат фінансових і матеріальних ресурсів, допущених унаслідок неефективних управлінських дій – на **13,4 млрд. грн.**; інших порушень фінансової дисципліни, що не призвели до втрат – на **26,6 млрд. грн.**

Майже на 14 тис. підприємств, установ і організацій виявлено понад 2,4 млрд. грн. незаконних і не за цільовим призначенням проведених витрат і недостач матеріальних і фінансових ресурсів, у тому числі – 980,2 млн. грн. бюджетних коштів.

Унаслідок неправомірних дій окремих керівників, реалізації товарів, робіт, послуг за заниженими цінами, безоплатного надання в оренду природних і матеріальних ресурсів тощо бюджетами усіх рівнів, бюджетними установами та організаціями, підприємствами втрачена можливість отримати належні їм доходи в сумі майже 1,3 млрд. грн., у тому числі бюджетами – 754,9 млн. грн.

Результатом численних порушень положень нормативних актів, договірної та розрахункової дисциплі-

ни є безпідставне завищення кредиторської заборгованості за розрахунками з фізичними та юридичними особами майже на 1,3 млрд. грн.

Унаслідок допущених об'єктами контролю грубих порушень порядку ведення бухгалтерського обліку занижено вартість їхніх активів та утворено лишки грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей на суму 9,6 млрд. грн. [1]

Найбільш поширені види порушень, які призводять до недоотримання фінансових ресурсів та до втрат відображені в таблиці.

Основними причинами таких порушень є наявність у вітчизняному законодавстві окремих прогалин. Так, тривалий час залишалися поза державним фінансовим контролем окремі важливі для держави сфери діяльності, зокрема:

- формування і виконання дохідної частини бюджетів усіх рівнів;
- функціонування таких органів державного і комунального сектору, як державні та комунальні підприємства, акціонерні, холдингові компанії, інші суб'єкти господарювання, у статутному фонді яких

Найбільш поширені види порушень

Недоотримання фінансових ресурсів		Порушення, які призводять до втрат
Бюджетом	Передача в користування природних ресурсів безоплатно або за заниженими цінами	На оплату праці
	Несплати до бюджету або сплата в неповному обсязі коштів з відшкодування втрат за використання земель сільськогосподарського та лісового призначення	По виплаті соціальних допомог та пільг
Юридичними особами	Несплати орендодавцем до бюджету або сплата в неповному обсязі належної частки орендної плати	Підзвітних коштів
	Неперерахування або неповне перерахування до бюджету коштів, що надійшли від реалізації майна	При розподілі та використанні міжбюджетних трансфертів
	Зарахування до доходів місцевого бюджету коштів, належних перерахуванню до державного бюджету	При виділенні бюджетних коштів
	Безпідставне списання або невідображення в обліку дебіторської заборгованості	Нецільове використання бюджетних коштів
	Надання в оренду майна безоплатно або за заниженими ставками	Взяття до сплати зобов'язань понад затвержені асигнування;
Фізичними особами	Реалізація товарів і послуг безоплатно або за заниженими цінами	Відволікання бюджетних коштів у довготривалу дебіторську заборгованість
	Ненарахування, нарахування в занижених розмірах посадових окладів, надбавок і доплат	Покриття за рахунок бюджетних коштів витрат сторонніх та пов'язаних осіб
	Списання з обліку кредиторської заборгованості по розрахункам з фізичними особами	Використання бюджетних коштів на придбання матеріальних цінностей в обсягах, що перевищують граничні норми витрат
	Ненарахування, нарахування в занижених розмірах підзвітних сум	Оплата завищених обсягів та вартості виконаних робіт і наданих послуг
		Оплата вартості товарів за ціною, вищою ніж передбачена в тендерних документах
		Нарахування та сплата внесків до державних цільових фондів, за ставками, вищими ніж передбачено законодавством
		Передача державного та комунального майна суб'єктам недержавної форми власності
		Ліквідація всупереч законодавству:
		коштів
		матеріальних цінностей
		Безпідставне відчуження майна
		Недостачі

більш як 50 % акцій (часток, паїв) належить державі та суб'єктам комунальної власності, інші підприємства, установи та організації, які використовують державне та комунальне майно;

- цільове використання коштів, що залишаються у розпорядженні суб'єктів підприємницької діяльності в разі надання їм податкових пільг;

- формування і використання коштів і майна державних цільових фондів.

Крім того, бюджетні кошти після перерахування з рахунків бюджетних установ стороннім позабюджетним юридичним особам чи фізичним особам-підприємцям за договорами цивільно-правового характеру втрачають статус бюджетних ще до належного виконання останніми зобов'язань і переходять у розряд непідконтрольних для інспектування, що, як правило, призводить до безповоротної втрати їх, втрати контролю за законністю та ефективністю їхнього використання і як наслідок – до вчинення фінансових порушень.

Також **причинами незаконного та неефективного витрачання коштів та використання майна є:**

- низька якість внутрішнього контролю за використанням коштів і майна та безвідповідальне ставлення з боку багатьох розпорядників бюджетних коштів.

- відсутність в органах державного сектору комплексу контрольних процедур для попередження допущення порушень чи неефективного використання державних ресурсів;

- відсутність системи управління ризиками в діяльності об'єктів державного сектору, що призводить до значних непродуктивних затрат на проведення безрезультативних контрольних заходів;

- відсутність загальної оцінки діяльності органу державного сектору, здатної виявити поміж порушень ще й недоліки та проблеми, а також надати належні пропозиції щодо їхнього подолання.

Основою державного фінансового контролю, який здійснюють органи державної контрольно-ревізійної служби (далі – органи ДКРС) та відповідні підрозділи центральних органів виконавчої влади є інспектування, спрямоване переважно на виявлення правопорушень, а не на оцінку результатів, досягнутих в управлінні державними фінансами. Потреба в інспектуванні на даний час зумовлена досить низьким рівнем фінансової дисципліни в бюджетній сфері та в державному секторі економіки, відсутністю системного внутрішнього контролю та аудиту в органах державного і комунального секторів [2].

Проведення контрольних заходів органами ДКРС через значний проміжок часу (інколи через два-три роки) після прийняття управлінського рішення та здійснення операцій з державними ресурсами ускладнює, а в багатьох випадках й унеможливує усунення фінансових порушень та їхніх наслідків.

Установлений Законом України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» від 26.01.1993 № 2939-ХІІ порядок проведення контрольних заходів суттєво обмежує можливості органів державної контрольно-ревізійної служби щодо своєчасного виявлення та документування порушень законодавства.

Так, завчасне повідомлення об'єкта контролю про проведення планової ревізії нівелює принцип раптовості проведення контрольного заходу та надає можливість для усунення вчинених порушень чи створення інших перешкод для їхнього виявлення.

Необхідність отримання рішення суду на проведення позапланової ревізії унеможливує оперативне виявлення порушень законодавства.

Установлений на даний час строк проведення ревізій не сприяє створенню умов для комплексного та ґрунтовного дослідження фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю.

Однією з важливих ознак готовності країни – кандидата до вступу в ЄС є встановлення процедури відшкодування втрачених фінансів.

Законодавство України не передбачає належного відшкодування втрачених державних коштів і такої ж відповідальності посадових осіб за порушення фінансової дисципліни [2].

Так, установлений чинним законодавством двомісячний строк притягнення до адміністративної відповідальності з дня вчинення разових порушень, а не з дня їхнього виявлення, призводить до неможливості притягнення до адміністративної відповідальності порушників фінансової дисципліни.

На сьогодні адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а в разі триваючого правопорушення – два місяці з дня його виявлення. Однак чинне законодавство не містить визначення триваючого та разового порушення, що у свою чергу викликає труднощі під час розгляду справ про притягнення до відповідальності, оскільки має місце неоднозначний підхід до класифікації порушень.

У свою чергу контрольні заходи проводяться органами державної контрольно-ревізійної служби, як правило, за два-три останні роки фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю. Тобто виявляються порушення у минулих періодах. Проведений аналіз постанов за протоколами про адміністративні правопорушення за ст. 164², 164¹², 164¹⁴ КУпАП свідчить, що постанови про закриття справ через пропущення двомісячного строку притягнення до адміністративної відповідальності становлять близько 39% (по ст.ст. 164², 164¹²) та 50% (по ст. 164¹⁴) від кількості постанов про закриття справи.

Крім того, встановлений чинним законодавством розмір відповідальності за порушення законодавства з фінансових питань потребує збільшення з метою

посилення фінансово-бюджетної дисципліни. Так, максимальний розмір санкції за порушення законодавства з фінансових питань на даний час становить двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – 340 грн. Тобто фактично санкції, передбачені статтею 1642, є декларативними і принцип невідворотності відповідальності за вчинене порушення не забезпечується, що негативно впливає на стан фінансово-бюджетної дисципліни в державі.

Сума завданих державі збитків, за яку настає кримінальна відповідальність, є незначною, що безумовно не сприяє запобіганню та усуненню таких порушень.

Для підтвердження фактів порушень фінансової дисципліни, розкриття тіньових схем розкрадання бюджетних коштів та відмивання так званих «брудних коштів», а також з метою забезпечення повноти реалізації наданих повноважень щодо здійснення державного фінансового контролю органам державної контрольно-ревізійної служби необхідним є оперативний доступ до інформації з питань операцій на рахунках об'єктів контролю. На сьогодні механізм отримання цієї інформації ускладнений через необхідність розгляду відповідного питання в суді.

Неможливість оперативного отримання такої інформації від банку для підтвердження порушення чи розкриття тіньових схем дає можливість уникнути відповідальності причетним до цього особам та призводить до розкрадання державних ресурсів шляхом функціонування злочинних схем.

В Україні, як і в окремих країнах Східної Європи, переважає централізована модель державного внутрішнього фінансового контролю з елементами децентралізованої – в частині здійснення попереднього контролю.

Проте в Україні немає достатнього наукового забезпечення в частині впровадження в практику сучасного вітчизняного й зарубіжного досвіду, розроблення та реалізації новітніх інформаційно-програмних проєктів, задоволення потреб у підготовці кадрів і підвищенні їхньої кваліфікації [2].

Системи державного внутрішнього фінансового контролю (ДВФК) країн Західної Європи мають різний рівень централізації – від централізованого попереднього контролю на рівні казначейства або окремого контролюючого органу в системі органів виконавчої влади до розподілення відповідальності за здійснення контролю між керівниками органів державного і комунального сектору з одночасним залученням підрозділів внутрішнього аудиту в кожному з таких органів.

У розвинутих країнах державне управління вдосконалюється з метою децентралізації систем контролю, інтегрованих з управлінням програмами та діяльністю.

Згідно з рекомендаціями Європейської Комісії, система державного внутрішнього фінансового контро-

лю повинна однаково повно охоплювати контролем всі державні фінанси та фінанси ЄС.

Система державного внутрішнього фінансового контролю в Україні частково враховує основні принципи систем державного внутрішнього фінансового контролю, запровадженого в країнах ЄС, складовими яких є фінансове управління й контроль внутрішній аудит та їхня гармонізація на центральному рівні [2]. Проте ця система в Україні не має достатнього наукового, інформаційно-технічного та кадрового забезпечення в частині впровадження в практику сучасного вітчизняного та зарубіжного досвіду, розроблення та реалізації новітніх інформаційно-програмних проєктів, задоволення потреб щодо підготовки кадрів і підвищення їхньої кваліфікації.

Усунення зазначених недоліків діючого законодавства в частині прийняття відповідних рішень сприятиме більш ефективному витрачання бюджетних коштів та використанню державного та комунального майна.

У рамках роботи з реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 № 1347-р «Про внесення змін до Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю та затвердження плану заходів щодо її реалізації на період до 2015 р.», яка визначає методологічні й організаційні засади державного внутрішнього фінансового контролю та спрямована на поліпшення бюджетного процесу, підвищення ефективності функціонування державних фінансів, що має істотне значення для економічного розвитку України й суспільного добробуту [2].

У Концепції ДВФК та сучасній моделі ДВФК державний внутрішній фінансовий контроль розглядається як сукупність трьох складових:

- система фінансового управління і контролю (ФУК), яка базується на відповідальності і підзвітності керівника;
- незалежна функція внутрішнього аудиту (ВА);
- Центральний підрозділ гармонізації (ЦПГ).

При цьому, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2002 № 685 «Про здійснення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади внутрішнього фінансового контролю» за координацію та методичне забезпечення (гармонізацію) діяльності контрольно-ревізійних підрозділів центральних органів виконавчої влади, а також здійснення контролю за станом їхньої роботи відповідає Голова КРУ України.

Нині в структурі Голова КРУ функціонує самостійне Управління гармонізації державного внутрішнього фінансового контролю (далі – Управління гармонізації), яке на період реформування виконує роль ЦПГ.

При цьому основним принципом державного внутрішнього фінансового контролю є розмежування вну-

трішнього контролю і аудиту.

Внутрішній контроль є інструментом управління, який дає змогу керівництву державного і комунального секторів перевіряти стан виконання відповідних завдань, здійснювати низку заходів із метою підвищення ефективності й результативності діяльності установи [2].

Разом із тим фінансовий контроль не може розглядатися обмежено – лише як проведення перевірок законності та правильності (регулярності) фінансових рішень. ФУК передбачає також упровадження принципів економії, ефективності та продуктивності в усьому обсязі та в усіх видах діяльності.

Внутрішній аудит має визначати, яким чином здійснюється внутрішній контроль, включаючи методи попереднього контролю. Внутрішній аудит – це функціонально незалежна діяльність з надання гарантій у межах розумного та консультування, що керується філософією поліпшення роботи організації і досягнення визначених нею цілей. Він привносить систематичний і дисциплінуючий підхід, який допомагає оцінювати і підвищувати ефективність процесів управління ризиками, контролю та керівництва в організації, сприяє виконанню керівниками обов'язків з фінансового управління і контролю.

Розробляючи системи фінансового управління і контролю, що базуються на відповідальності і підзвітності керівництва, доцільно абстрагуватися від попереднього, поточного і фінансового контролю, контролю за фактом (подальшого) і перевірки відповідності, розглядати внутрішній контроль як динамічний цілісний процес.

Кожен керівник будь-якої організації повинен відповідати за встановлення, підтримання та вдосконалення систем ФУК за допомогою ЦПГ. Керівники відповідають не лише за вироблення фінансових рішень, але й за те, щоб ці рішення належно приймалися та впроваджувалися, якомога повніше враховуючи суспільні інтереси. Слід проводити моніторинг рішень відповідно до широко оприлюднених правил і найвищих стандартів якості, які б забезпечували попередження практики неправильного управління, зловживань і неорганізованості, тобто оцінювання адміністративної діяльності, яке є одним із видів адміністративного контролю після факту проведення операцій. Результати оцінювання мають використовуватись як інформація для навчання в первинному процесі державної діяльності, можуть доводитись до відома різних аудиторій, що приймають рішення. На основі цієї інформації різні користувачі оцінювання можуть вплинути на процес державних дій [3].

Невід'ємною складовою ДВФК і водночас своєрідним містком, який з'єднує між собою дві інші складові – ФУК та ВА є ЦПГ. Він відповідає за розробку та поширення методології ФУК і ВА на основі між-

народно визнаних стандартів і кращих практик. ЦПГ координує впровадження і подальший розвиток принципів відповідальності і підзвітності керівництва та внутрішнього аудиту в усіх державних органах управління. В Україні ці функції виконує Управління гармонізації у складі Головного контрольно-ревізійного управління.

Нині законом роль і обов'язки ЦПГ не визначено, однак основні положення щодо цього питання окреслено в міжнародно прийнятому визначенні ДВФК.

Законопроект «Про державний внутрішній фінансовий контроль» передбачає запровадження ДВФК з метою забезпечення належного управління державними ресурсами на основі принципів законності, ефективності, результативності, продуктивності та прозорості. У законопроекті також визначається необхідність гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Законопроект встановлює, що Міністр фінансів відповідатиме за вироблення державної політики і визначення напрямів розвитку ДВФК, організуватиме, направлятиме і координуватиме діяльність ЦПГ.

Чітке визначення на законодавчому рівні суті державного внутрішнього фінансового контролю дало б змогу оптимізувати і збалансувати організаційні структури контролю, відокремити підрозділи з інспектування, в тому числі ті, що здійснюють його за зверненнями правоохоронних органів, від підрозділів внутрішнього аудиту, а підрозділи внутрішнього аудиту – від внутрішнього контролю та не допускати дублювання контрольних функцій.

Це сприятиме зміні пріоритетів – від інспектування із застосуванням санкцій за допущені правопорушення до внутрішнього контролю, спрямованого на запобігання правопорушенням, і надання внутрішніми аудиторами незалежних та об'єктивних рекомендацій, навіть із збереженням органу централізованого внутрішнього аудиту.

Висновки

Для зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни, запобігання неефективному та нераціональному використанню бюджетних коштів, державного і комунального майна, посилення відповідальності за незаконне, нецільове використання бюджетних коштів, порушення законодавства з фінансових питань було б доцільно:

1) Внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення:

- щодо встановлення строку накладення адміністративного стягнення за порушення законодавства з фінансових питань, бюджетного законодавства та законодавства про здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти: не пізніше ніж через два місяці з дня виявлення правопорушення, але не пізніше ніж через один рік з дня його вчинення;

• щодо встановлення відповідальності за порушення порядку використання та списання державного та комунального майна;

• щодо встановлення відповідальності за перешкодження посадовим особам державної контрольно-ревізійної служби у здійсненні державного фінансового контролю;

• конкретизувати види порушень законодавства про бюджетну систему України, а розмір санкцій за вчинення таких правопорушень встановити залежно від суспільної небезпечності їхнього вчинення.

2) Внести зміни до Кримінального кодексу України щодо зменшення суми великого та особливо великого розміру бюджетних коштів, за незаконне використання яких настає кримінальна відповідальність.

3) Удосконалити порядок управління майном і коштами суб'єктів господарювання державного і комунального секторів економіки.

4) Заборонити використовувати для формування статутного (складеного) капіталу товариств бюджетні кошти, кошти, одержані на умовах їхнього повернення, векселі, майно державних і комунальних підприємств, яке відповідно до законодавства не підлягає приватизації, казенних підприємств і майно, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ.

5) Внести зміни до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» щодо розширення кола осіб, в яких органами державної контрольно-ревізійної служби можуть проводитися зустрічні звірки. Зокрема, під час проведення органами державної контрольно-ревізійної служби контрольних заходів виникає потреба в проведенні зустрічних звірок не тільки в суб'єктів господарювання, а й в інших юридичних осіб.

6) З метою контролю за законністю та ефективністю використання позабюджетними юридични-

ми та фізичними особами коштів, отриманих від бюджетних установ, доцільно надати право органам державної контрольно-ревізійної служби проводити зустрічні звірки в юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців, які залучалися до виконання господарських зобов'язань, які оплачені (або які передбачається оплатити) за рахунок бюджетних коштів або коштів підконтрольних установ.

7) Уживати заходів щодо відшкодування сум допущених збитків, незаконних і нецільових витрат із урахуванням індексу інфляції, що сприятиме підвищенню відповідальності керівників підприємств, установ і організацій. Зазначене також дасть можливість підприємствам, установам та організаціям додатково залучити втрачені фінансові ресурси.

8) Визначити чіткі підстави, за яких дозволяється знищення первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку і звітності.

9) До переліку органів, яким може надаватися інформація, що містить банківську таємницю та які здійснюють контроль за використанням бюджетних коштів, виділених на проведення виборів, включити органи державної контрольно-ревізійної служби.

10) У ході реформування системи внутрішнього фінансового контролю враховувати стан формування доходів державного і місцевого бюджетів та забезпечення тісного зв'язку системи державного внутрішнього фінансового контролю з бюджетним процесом [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. 1. Результати роботи регіональних органів державної контрольно-ревізійної служби, додаток до Звіту про результати роботи державної контрольно-ревізійної служби за 2008 р. www.DKRS.gov.ua.

2. 2. Чугунов І. Я., Федосов В. М. Державний внутрішній фінансовий контроль: стратегія розвитку // Фінанси України. – 2009. – № 4. – С. 3–13.

3. 3. *Еворт Ведунг*. Оцінювання державної політики і програм // К.: Всеуито, – 2003. – С. 39.

УДК 65.011.2: 65.011.47

ВИЗНАЧЕННЯ ВАГОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗАСОБІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ

В. О. Кірсьв,
канд. техн. наук,
Р. І. Кірсьва

Проблема оцінки якості та ефективності засобів зв'язку, а також автоматизації управління виробництвом набули нині певної гостроти та актуальнос-

ті завдяки тому, що їхні поставки для галузей народного господарства України можуть здійснюватися як від вітчизняних виробників, так і від іноземних. При цьому виникає необхідність у проведенні порівняльного аналізу якості даного обладнання, за результатами якого може бути прийняте рішення щодо їхньої закупівлі. Тому в розпорядженні експертів, що проводять такий аналіз, повинен бути ефективний апарат порівняння, яким є узагальнені критерії якості (УКЯ) виробів.